

Handläggare
Elisabeth Ryde
Telefon: 08-508 35 457

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 15 mars 2016

Ärende 4

Yttrande över remiss av förslag till allmänna råd om prövning samt föreskrifter om prövning

Remiss från kommunstyrelsen

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden hänvisar till arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutar justera paragrafen omedelbart.

Arjun Bakshi
arbetsmarknadsdirektör

Bengt Jönsson
avdelningschef
Vuxenutbildning Stockholm

Sammanfattning

Arbetsmarknadsförvaltningen har mottagit en remiss från Skolverket där förvaltningen ges tillfälle att yttra sig över ”Förslag till allmänna råd med kommentarer” om prövning. Yttrandet ska vara Skolverket tillhanda senast den 24 mars 2016.

De allmänna råden om prövning utgår från bestämmelser i skollag, läroplaner och aktuella förordningar inom respektive skolform, det vill säga grundskola, specialskola, gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning samt Skolverkets föreskrifter.

De allmänna råden följer en given struktur med logisk rubriksättning och löpande kommentarer. Förvaltningen har i stort

inga synpunkter på utformningen och innehållet på förslaget till de allmänna råden. Tvärtom är de allmänna råden enkla att förstå då det finns löpande hänvisningar till aktuella lagrum som ökar tydligheten och användbarheten. Förvaltningen vill dock påpeka otydligheten avseende avsnittet som gäller avgifter vid provning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Vuxenutbildning Stockholm i samråd med SFI Stockholm.

Bakgrund

Skolverket har beslutat att ta fram förslag till allmänna råd om provning. De allmänna råden syftar till att ge rekommendationer till hur huvudmän, rektorer och lärare bör handla för att uppfylla kraven i bestämmelserna. Råden riktar sig till de skolformer där provning kan genomföras: grundskola, specialskola, gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning. Målet är att de allmänna råden med tillhörande kommentarer ska stärka likvärdigheten i utbildningen i hur provningar bör gå till.

Som underlag till förslaget har Skolverket haft sammankomster med olika intressenter, till exempel rektorer och lärare, samt tagit hänsyn till olika erfarenheter som berörda myndigheter har lyft fram.

Det framkom att många av oklarheterna runt provningar beror på att bestämmelserna om provning inte är tillräckligt kända. Därför innehåller det samlade textmaterialet även en redogörelse för de bestämmelser som gäller vid provning. De allmänna råden med tillhörande kommentarer tar framför allt upp hur huvudmän och skolor bör eller kan planera, genomföra och följa upp provningar. Noteras kan att de allmänna råden som Skolverket ger ut endast är rekommendationer om hur huvudmän, rektorer och lärare kan hantera provningar för att uppfylla kraven i bestämmelserna.

Ärendet

Arbetsmarknadsförvaltningen har mottagit en remiss från Skolverket där förvaltningen ges tillfälle att yttra sig över ”Förslag till allmänna råd med kommentarer om provning”.

De allmänna råden om provning utgår från bestämmelser i skollag, läroplaner och aktuella förordningar inom respektive skolform, det vill säga grundskola, specialskola, gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning, samt Skolverkets föreskrifter.

Vad innebär provning?

En provning ska ge tillräckligt underlag för att läraren ska kunna sätta ett betyg som är likvärdigt med ett betyg som en undervisande

lärare sätter i ett avslutat ämne i grundskolan respektive specialskolan eller efter en gymnasial kurs.

Med prövning avses vidare en bedömning av kunskaper i förhållande till uppställda kunskapskrav i kursplaner eller ämnesplaner. Det kan till exempel röra sig om elever som saknar betyg i ett ämne eller en kurs eller vill försöka höja ett betyg. Det kan även vara personer som inte är elever och som vill ha betyg i ett ämne, en kurs eller på ett gymnasiearbete.

Prövning kan genomföras i grundskolan och gymnasieskolan hos både kommunala och enskilda huvudmän, samt i specialskolan. Prövning kan vidare genomföras inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå, gymnasial nivå och i svenska för invandrare.

En enskild utbildningsanordnare som anordnar utbildning motsvarande kommunal vuxenutbildning på uppdrag av en annan juridisk person, kan anordna prövning i de kurser som anordnaren har betygsrätt i och för de personer som uppdragsgivaren utser. En folkhögskola som anordnar utbildning motsvarande kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare kan anordna prövning i de kurser som folkhögskolan har betygsrätt i.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ställer sig positiv till Skolverkets förslag till allmänna råd med kommentarer om prövning. Råden bör framöver underlätta och säkerställa en likvärdig hantering av prövning i landet inom de olika skolformerna. Dock finns en del som förvaltningen anser bör förtydligas vad gäller avgifter vid prövning för elev/medborgare i kommunal vuxenutbildning som har fått betyget F på den kurs prövningen gäller.

De allmänna råden följer en given struktur med logisk rubriksättning och löpande kommentarer. Förvaltningen har i stort inga synpunkter på utformningen och innehållet på förslaget till de allmänna råden. Tvärtom är de allmänna råden enkla att förstå då det finns löpande hänvisningar till aktuella lagrum som ökar tydligheten och användbarheten.

Det finns dock ett avsnitt som förvaltningen anser kan förtydligas och det gäller avgifter vid prövning. De punkter som berörs är;

- elev i gymnasieskolan som har fått betyget F på den kurs prövningen avser eller om betyg inte har kunnat sättas därför

- att det saknats underlag för bedömning på grund av elevens frånvaro,
- elev i kommunal vuxenutbildning som har fått betyget F på den kurs prövningen gäller,

I ovan nämnda punkter uppkommer emellanåt oklarhet hur man ska tolka när avgift ska tas ut eller ej. Har man som elev i gymnasieskolan fått ett F och nu är elev i kommunal vuxenutbildning ska man då ta ut en avgift, eller gäller det bara om man erhållit sitt F inom komvux? Vidare är det oklart när ”elev i kommunal vuxenutbildning som har fått betyget F på den kurs prövningen gäller” är medborgare klassad som elev eller som medborgare utan att vara inskriven i komvux. Är det när personen är inskriven på en kurs inom vuxenutbildningen som den är elev (och endast då) eller är allmänt när en person fått ett F betyg som han eller hon har läst via vuxenutbildningen?

Förvaltningen ser behov av att punkterna ovan förtydligas i de allmänna råden.

Förvaltningen vill också ta tillfället i akt att påpeka vissa otydligheter i aktuella lagrum som de allmänna råden bygger på. Förvaltningens synpunkter berör endast kommunal vuxenutbildning.

I styrdokumentet framgår att en medborgare har rätt att pröva en eller flera kurser inom vuxenutbildningen i den kommun som medborgaren själv väljer att pröva i. Enda kravet är att den kommun/huvudman som medborgaren vänder sig till har kursen i sitt utbud.

En avgift får tas ut av den enskilde medborgaren. Avgift får dock inte tas ut om eleven har betyg F eller IG sedan tidigare på kursen och om den var genomförd inom kommunal vuxenutbildning. Avgiften är 500 kr per kurs och prövning. Denna avgift har varit densamma under cirka 25 år (Förordning 1991:1124).

Konsekvensen av gällande lagstiftning är att en medborgare i t.ex. Uppsala kan vända sig till valfri kommun i landet för att genomgå prövning i önskad kurs. För Stockholms del innebär det att staden årligen tar emot prövande medborgare från en mängd olika kommuner i hela landet.

Den faktiska kostnaden för en prövning är enligt många huvudmän högre än 500 kr/prövning. I Stockholm har förvaltningen hittills

genomfört så gott som samtliga provningar inom egen regin och utförande skola har även erhållit anslag för att täcka de merkostnader som uppkommer utöver de 500 kr som eleven betalar själv, förutsatt att eleven genomgår en provning i en kurs där betyget F inte tidigare har utfärdats. Annars får kommunen inte alls ta ut en avgift. Svårigheten är att dessa extra anslag som förvaltningen utbetalat, även går till personer som inte är bosatta i kommunen. Stockholms stad genomför årligen runt 4000 provningar och av dessa kommer cirka en tredjedel av de prövande från andra kommuner i landet. Det innebär att stadens medel går till andra kommunmedborgare än stadens egna. Interkommunal ersättning får inte förekomma.

Från den 1 juli 2016 kommer dock hanteringen att förändras beroende på ovanstående. Förändringen innebär att förvaltningen kommer låta elever genomgå provning inom egen regi eller hos upphandlad anordnare med betygsrätt. Ingen extra ersättning kommer utgå utifrån likabehandlingsprincipen.

Noteras kan att Stockholm är medveten om att stadens medborgare även prövar i annan kommun, men omfattningen av detta vet vi inte då det saknas en nationell betygsdatabas för elever inom vuxenutbildningen.

Förvaltningen har tagit del av och välkomnar att Skolverket har fått i uppdrag genomföra en förstudie om en databas för registrering av uppgifter om betyg och gymnasieexamen.

Avsaknaden av betygsdatabas är ytterligare ett stort problem. Det innebär att en medborgare har möjlighet och rättighet att i praktiken pröva en kurs till dess att önskat betyg uppnås. Osäkerhet råder även kring om en prövande ska betala 500 kronor för en provning i en kurs där personen tidigare erhållit ett underkänt betyg inom skolformen komvux, detta på grund av den otydliga skrivningen om att eleven ska vara ”inskriven” på en skola. Om eleven uppvisar ett äldre utdrag ur betygskatalog med betyget F från en annan kommun kan kommunen där provningen ska ske inte kontrollera att eleven inte har fått ett högre godkänt betyg vid ett senare tillfälle. Därmed kan eleven genomföra flertalet provningar kostnadsfritt och gå runt lagstiftningen.

Sammanfattningsvis önskar förvaltningen understryka behovet av en nationell betygsdatabas inom vuxenutbildningen utifrån

ovanstående resonemang. Förvaltningen föreslår även att rättigheten att genomgå en prövning i valfri kommun inskränks vilket skulle innebära att en individ hänvisas till att genomföra prövning i sin hemkommun. Om inte hemkommunen kan genomföra en prövning så ska prövning kunna ske i annan kommun. Prövande kommun skulle då i vissa fall ha rätt att ta ut en avgift av hemkommunen liknande interkommunal ersättning om så krävs utöver den eventuella avgift som den prövande betalar själv.

Bilaga

1. Förslag till allmänna råd om prövning samt föreskrifter om prövning